

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2018-10-01

Ärendebeteckning
500-3418-2018

1(4)

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Ekologisk kompensation. Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34), ert dnr M2017/01115/Nm

Länsstyrelsen i Västerbottens län yttrar sig över betänkandet Ekologisk kompensation.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen i Västerbottens län tillstyrker i huvudsak de tre föreslagna åtgärderna i betänkandet vad gäller utveckling av befintlig lagstiftning, försöksverksamhet av kompensationspooler och ökad kunskap om användandet av ekologisk kompensation.

Utveckling av befintliga lagstiftning

Länsstyrelsen anser att förändringar i väg- och järnvägsagstiftningen är nödvändiga. Det är viktigt att det blir tydligt att Trafikverket kan bekosta inköp/skötsel etc av kompensationsområden.

Förslag på ändringar i ellagen så det kan ställas krav på kompensation även vid ledningskoncessioner tillstyrks också.

Länsstyrelsen anser också att det är bra att lyfta in skadelindringshierarkin i Miljöbalken.

Kompensationspooler

Kompensationspooler är ett bra förslag. Dessa kommer att vara nödvändiga för en snabb process när det inte läggs förslag om andra sätt att förenkla markåtkomst. Det är särskilt viktigt med ett fungerande poolsystem för

kompensationer rörande väg- och järnvägsbygge. Enkla och lätthanterliga registersystem är en förutsättning för att det ska fungera i praktiken.

Länsstyrelsen Västerbotten ser gärna att även ett län utanför storstadsregionerna pekas ut som försökslän för kompensationspooler.

Vägledning

Det kommer att krävas kontinuerlig vägledning i takt med att det byggs upp erfarenheter och praxis. Det är viktigt att tillämpningen blir lika över hela landet.

Vägledningar måste dessutom hållas uppdaterade och aktuella i takt med att praxis utvecklas.

Grön infrastruktur

För att skapa ett bra system där exploatörer enkelt kan hitta lämpliga områden för kompensation är det viktigt att fortsätta arbetet med grön infrastruktur. Påbörjad dialog och samverkan med berörda aktörer behöver fortsätta. Arbetet med att identifiera områden lämpliga för kompensation och kartlägga ekosystemtjänster behöver fördjupas, handlingsplanernas åtgärdsförslag behöver implementeras, geografisk information behöver tillgängliggöras. Länsstyrelsen behöver dessutom kunna bistå kommuner och andra aktörer i implementeringen på lokal nivå.

Synpunkter på frågeställningarna i remissen

- 1. Påverkan på offentliga utgifter inom myndighetens område med anledning av förslagen. Om myndigheten ser att förslagen kommer att medföra ökade utgifter kan myndigheten komma med förslag på finansieringslösningar.**

Arbete med kompensationspool kommer att kräva extra resurser vid Länsstyrelsen. Den uppgift som utredningen tagit fram om två heltidstjänster för Länsstyrelsen samt projektmedel för deltagande kommuner förefaller rimlig.

För att grön infrastruktur ska kunna bidra med de underlag som krävs för ett effektivt arbete med ekologisk kompensation kommer resurser för grön infrastruktur att krävas på motsvarande nivå som i dagsläget.

- 2. En uppskattning av antal berörda mål, ärenden eller projekt inom myndighetens område som kan beröras av förslagen.**

I genomsnitt hanterar Länsstyrelsen i Västerbotten 140 miljöbalksärenden per år där ekologisk kompensation kan bli aktuellt. I tillägg till detta kommer elkoncessionsprövningar, ca 40 ärenden, samt

omprövningar av vattenkraftverk (oklart vilken takt det arbetet kommer att ha).

3. Hur förslagen kan påverka förutsättningarna för att bygga bostäder, infrastruktur och andra byggnadsverk.

Länsstyrelsen gör bedömningen att antalet exploateringar inte kommer att påverkas till följd av förslagen i utredningen, snarare hur exploateringarna genomförs.

Det är positivt att praxisprincipen skadelindringshierarkin föreslås tas upp i miljöbalken, bl.a. då detta förtydligar att kompensation är sista alternativet. Det är dock viktigt att tydligt avgränsa respektive steg så att alla rimliga åtgärder säkerställs innan man går vidare till nästa steg i hierarkin.

Länsstyrelsen ser det som positivt att Plan- och bygglagen kompletteras med att planläggning ska främja ekologiskt funktionella landskap och att kompensationsåtgärder för skada på miljön får bestämmas i detaljplan och ställas som krav i bygglov. Om ändringarna skulle leda till mera kompensation är svårt att bedöma, men de kan underlätta för kommunerna att hantera frågan. Länsstyrelsen anser att det tidigt i planprocessen måste klargöras om det finns grund för en ekologisk kompensation. Det är därför positivt att planer (enligt PBL, väglagen och järnvägslagen) ska omfattas av krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i MKB. Då kan frågan tas upp redan i samband med avgränsningssamrådet som ska genomföras enligt MB 6 kap 9 §.

4. Konsekvenser av och möjligheter att tillämpa förslagen vid exploatering eller annan ändrad markanvändning, med hänsyn till frågor som rör bl a äganderätt, rådighet, möjlighet till långsiktiga ekonomiska åtaganden m m.

Länsstyrelsen anser att det är bra att utgångspunkten är att rådighet över mark ska ske på frivillig basis. Äganderätten är, och ska vara, stark.

Länsstyrelsen ser en rad utmaningar, såväl vid en hantering med kompensationspooler som med olika direkta avtalslösningar, gällande hur den långsiktiga skötseln och upprätthållandet av en god kvalitet på kompensationsåtgärden, ska kunna garanteras. I många fall bör skötselåtgärder vara kontinuerliga om de ska stärka biologisk mångfald långsiktigt. Med utredningens förslag att beräkna kostnad för en fastställd period, förslagsvis tio år, nås i de flesta fall inte målet att motverka nettoförlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Hur kravfrågan ser ut när det gäller intrång i andra skyddade områden än naturreservat bör beaktas.

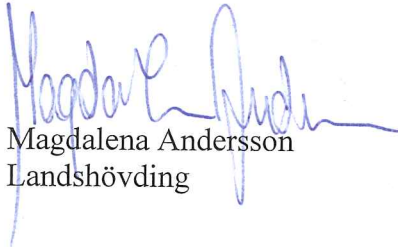
5. Konsekvenser av att, som förslaget anger, införa föreslagna lagstiftningsändringar och först därefter införa lösningar med kompensationspooler, arbeta fram vägledning, etc.

Redan idag finns möjligheten att ställa krav på kompensation i miljöbalken, och således finns även viss erfarenhet att arbeta med ekologisk kompensation på länsstyrelserna. De föreslagna ändringarna kommer dock medföra ett behov av kontinuerlig vägledning för att tillämpningen ska bli enhetlig över hela landet, så att det inte blir ett konkurrensverktyg mellan kommuner att erbjuda kompensationsfria exploateringsområden.

Länsstyrelsen anser också att det är viktigt att prövningen blir tvådelad för att på så sätt undvika möjligheten att "köpa" tillstånd på olämpliga lokaliseringar.

Det måste vara tydligt i vägledningarna vad som är skyddsåtgärder och vad som är kompensation.

I detta ärende har Landshövding Magdalena Andersson beslutat och naturvårdshandläggare Emma Vidmark varit föredragande. I den slutliga handläggningen medverkade även biträdande enhetschef Joacim Jacobsson, miljöhandläggare Anna Lejon och planhandläggare Maria Hessel.

Magdalena Andersson
Landshövding

Emma Vidmark
Handläggare